

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/92/2024
Identifikačné číslo spisu:	3719200572
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Terézia Mecelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3719200572.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Y. F., narodenej XX. R. XXXX, T. Č.. XXX, zastúpenej advokátkou JUDr. Annou Kubovičovou, Považská Bystrica, Tatranská 300/8, proti žalovaným 1/ K. R. L., narodenému XX. W. XXXX, T. F., L. XXXX/XXX-X, 2/ T. J., narodenému XX. H. XXXX, T. XXX, 3/ Y. L., narodenému XX. E. XXXX, T. XXX, všetkým zastúpeným splnomocnenkyňou Advokátska kancelária, JUDr. Ondrej Polák, s.r.o., Považská Bystrica, Železničná 90/12, IČO: 47 248 432, o zriadenie vecného bremena k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. PB-7C/8/2019, o dovolaní žalovaných 1/ až 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 22. februára 2022 sp. zn. 6Co/62/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní 1/ až 3/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Bývalý Okresný súd Považská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 5. mája 2021 č. k. 7C/8/2019-139 rozhodol, že žalobkyňa ako výlučná vlastníčka nehnuteľnosti - stavby súp. č. XXXX - letná kuchyňa (humno), postavenej na parc. č. KN C 2602/5 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 57 m², zapísanej na LV č. XXX pre k. ú. T.E., má v súvislosti s jej využívaním právo prechodu a prejazdu pešo i motorovým vozidlom po parcele žalovaných 1/ až 3/ č. KN C 2609/1 - zastavané plochy a nádvorie o výmere 77 m², zapísanej na LV č. XXXX pre k. ú. T. v rozsahu vyznačenom na Geometrickom pláne geodetky K. U. N. č. 7C 8/2019-2/2021 z 13. januára 2021, úradne overenom Okresným úradom Považská Bystrica, katastrálnym odborom 20. januára 2021 pod č. 9/2021, a ktorý je na č. l. 124 súčasťou spisu Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 7C/8/2019. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a § 151n ods. 1 a § 151o ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“). Vecne dôvodil, že právne predchodkyne žalobkyne E. T. a X. F. dobromyseľným výkonom práva, t. j. vydržaním v

súvislosti s užívaním ich hospodárskej budovy - humna nadobudli právo prechodu pešo a povozom po parcele č. KN C 2604 v k. ú. T.. Uvedené vyplýva z rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica z 24. januára 2002 č. k. 5C/607/93-168 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 9. januára 2003 č. k. 19Co/140/02-187. Je pritom irelevantné, že v čase vyhlásenia uvedených rozhodnutí už vlastníčkou hospodárskej budovy - letnej kuchyne súp. č. XXXX, postavenej na parc. č. KN C 2602/5 bola žalobkyňa, a že v uvedenom čase na základe Geometrického plánu K. U. C. Q. č. 244-39/92-H (ZPMZ 538) bola z parc. č. KN C 2604 odčlenená časť o výmere 24 m² a bola zahrnutá do novovytvorenej parc. č. KN C 2609/1, ktorej podielovými spoluvlastníkmi sa stali žalovaní 1/ až 3/. Žalobkyňa, rovnako ako jej právni predchodcovia, chcela pokračovať vo výkone práva prechodu nielen po zvyšku parc. č. KN C 2604, ale aj po tej jej časti, ktorá bola spomínaným Geometrickým plánom K. U. Q. odčlenená a zahrnutá do novovytvorenej parc. č. KN C 2609/1. Vo výkone tohto práva však žalobkyni bránil predovšetkým žalovaný 1/ ako podielový spoluvlastník tejto novovytvorenej parcely. Žalobkyňa mala naliehavý právny záujem na požadovanom určení a na základe zistených skutočností bolo dôvodné jej návrhu vyhovieť. Rozhodnutie o trovách konania právne odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP a vecne úspechom žalobkyne v konaní v plnom rozsahu.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalovaných 1/ až 3/ rozsudkom z 22. februára 2022 sp. zn. 6Co/62/2021 rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil s tým, že Geometrický plán geodetky K. U. N. č. 7C/8/2019-2/2021 z 13. januára 2021, ktorý bol 20. januára 2021 úradne overený Okresným úradom Považská Bystrica, katastrálnym odborom pod č. 9/2021, je súčasťou tohto rozsudku; žalobkyni priznal voči žalovaným nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou. Vo vzťahu k odvolacím námietkam uviedol, že žalobný návrh je dostatočne určitý a zrozumiteľný a po tom, čo bol v konaní vyhotovený konkrétny geometrický plán, ho nebolo potrebné ďalej upravovať, resp. pripúšťať zmenu žaloby. Pokiaľ súd prvej inštancie vo výroku rozsudku geometrický plán označil, neprekročil tým návrh žalobkyne, neprisúdil viac, než čoho sa domáhala. Právo prechodu a prejazdu k parc. č. 2604 vydržali už právne predchodkyne žalobkyne, o čom svedčí právoplatné rozhodnutie Okresného súdu Považská Bystrica z 24. januára 2002 č. k. 5C/607/93-168 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 9. januára 2003 č. k. 19Co/140/02-187, preto nie sú dôvodné akékoľvek námietky žalovaných, že by právne predchodkyne žalobkyne tieto práva nevyužívali, resp. ich nenadobudli. Pokiaľ teda žalobkyňa odvodzuje svoje právo prechodu a prejazdu po parc. č. 2604 od svojich právnych predchodkýň, je vzhľadom na všetky okolnosti prípadu dobromyseľná v tom, že aj jej právo prechodu a prejazdu po uvedenej parcele patrí a nič na tom nemení ani okolnosť, ktorou je odčlenenie časti parc. č. 2604 a jej začlenenie do parcely žalovaných č. 2609/1. Podľa znaleckého posudku K. U. N. časť parc. č. KN C 2609/1 tvorila v minulosti súčasť parc. č. KN C 2604 a táto časť parc. č. KN C 2609/1 bola v konaní Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 5C/607/93 zaťažená vecným bremenom v prospech právnych predchodkýň žalobkyne E. T. a X. F.V.. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania právne odôvodnil ustanovením § 396 ods. 1 v spojení § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a vecne plným úspechom žalobkyne v odvolacom konaní.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní 1/ až 3/ (ďalej aj len „dovolatelia“) dovolanie. Dovolanie odôvodnili ustanovením § 420 písm. d) CSP, t. j. že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo sa už prv začalo konanie. Navrhli zrušiť rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvej inštancie a konanie zastaviť. Namietali, že v tejto veci sa už prv právoplatne rozhodlo. Znaleckým dokazovaním - posudkom K. U. N. bolo v konaní zistené, že pôvodná parcela KN-C č. 2604 mala výmeru 135 m². V roku 1992 vypracoval geodet K. U. Q. geometrický plán č. 244-39-92-H (ZPMZ 538) a vytvoril novú parcelu KN-C č. 2609/1 o výmere 77 m², ktorá vznikla čiastočne z parcely KN-C č. 2604 tak, že z tejto parcely bola do novovytvorenej parcely KN-C č. 2609/1 odčlenená plocha o výmere 24 m² a o túto plochu sa pôvodná parcela KN-C č. 2604 zmenšila, takže má novú výmeru 111 m². V konaní vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 5C/607/93 bolo právoplatne rozhodnuté, že právni predchodcovia žalobkyne E. T. a X. F.V. majú právo vykonávať prechod pešo i povozom po celej výmere parcely KN-C č. 2604 o výmere 135 m². V prejednávanej veci súd rozhodoval o fyzicky tej istej ploche, t. j. časti pôvodnej parcely KN-C č. 2604, ktorá sa stala

súčasťou novovytvorenej parcely KN-C č. 2609/1 v rozsahu 24 m². Prekážka právoplatne rozhodnutej veci je v tomto prípade daná tak totožnosťou osôb - sporových strán (účastníčky konania vedeného na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 5C/607/93 E. T. a X. F. sú právnymi predchodkyňami žalobkyne) ako aj totožnosťou predmetu konania (v prejednávanej veci ide fyzicky o tú istú plochu zemského povrchu ako v konaní vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 5C/607/93, len inak evidovanú a zapísanú v katastri). Prekážka veci rozhodnutej je jednou zo základných podmienok konania, ktoré má súd z úradnej povinnosti skúmať počas celého priebehu konania.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu nepovažovala argumentáciu dovolateľov za dôvodnú a navrhla dovolanie zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spísania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovaných je potrebné odmietnuť.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Žalovaní vyvodzovali prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. d) CSP.

8. Podľa § 420 písm. d) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

9. Podľa § 230 CSP ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

10. Neexistencia prekážok konania (litispendencie či res iudicata) patrí medzi základné procesné podmienky, ktoré je odvolací súd povinný skúmať z úradnej moci, a to aj v prípade, keby nedostatok týchto podmienok nebol namietaný. Prípadná existencia jednej z uvedených prekážok konania by totiž mala zásadný vplyv na výsledok sporu, pretože by bránila vydaniu meritórneho rozhodnutia v prejednávanej veci.

11. Teória procesného práva vymedzuje prekážku právoplatne rozhodnutej veci dvoma kritériami, a to totožnosťou osôb (sporových strán) a totožnosťou predmetu konania. O totožnosť osôb ide vtedy, ak sa v konaní zúčastňujú tie isté osoby ako v konaní ukončenom právoplatným rozhodnutím súdu. Procesné postavenie týchto osôb (žalobca a žalovaný) je v tejto súvislosti bez významu. Inak povedané, ak by sa žalobca stal žalovaným a žalovaný žalobcom, pričom by sa nevyskytla žiadna nová skutočnosť, ktorá by zmenila skutkový stav žaloby, ešte stále bude trvať prekážka právoplatne rozhodnutej veci. (...) V zmysle tejto prekážky sa nemôže o veci, o ktorej sa už právoplatne rozhodlo, rozhodnúť znova. Výklad pojmu „tá istá vec“ je pomerne jednotný v tom zmysle, že musí ísť o tie isté subjekty práva, ktoré vystupovali v pôvodnom konaní ako sporové strany, a ten istý predmet konania (to znamená, že ide o totožný nárok uplatnený z totožného skutkového základu medzi totožnými subjektmi - nie je pritom rozhodujúce, či pôvodné strany vystupujú v pôvodných procesných postaveniach) (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, 932 - 938 s.).

12. V danej veci námietka res iudicata vychádza z argumentácie, že časť novovytvorenej parcely (v časti

24 m2) sa „prekrýva“ s pôvodnou parcelou KN C č. 2604, ku ktorej už vecné bremeno vzniklo rozhodnutím súdu. Z hľadiska skúmania existencie tejto prekážky dovolací súd v tomto konkrétnom prípade považuje za relevantné (pre posúdenie totožnosti predmetu konania), že v zmysle geometrického plánu, ktorý je súčasťou rozsudku, sa sporná časť pôvodnej parcely (24 m2) odčlenila a je teraz súčasťou novovytvorenej parcely KN C č. 2609/1 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 77 m2. Preto je zrejmé, že účinky pôvodného rozsudku už v plnom rozsahu neplatia vzhľadom na zmeny v neskoršom čase. Nemožno potom prisvedčiť dovolateľom, že došlo k prekážke *res iudicata* (len na okraj dovolací súd dodáva, že vo vzťahu k pôvodnej parcele KN C č. 2604 tu došlo čiastočne k zániku vecného bremena i v dôsledku splynutia práv a povinností, čo však nebolo predmetom skúmania nižších súdov).

13. Dovolací súd konštatuje, že k namietanej vade zmätočnosti [§ 420 písm. d) CSP] nedošlo, preto dovolanie žalovaných podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP (ako neprípustné) odmietol.

14. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 256 ods. 1 CSP per analogiam tak, že žalobkyni ako procesnému súperovi žalovaných, ktorí zavinili výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu, priznal nárok na ich plnú náhradu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.